

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. декана факультету
міжнародних економічних
відносин
та туристичного бізнесу
Тетяна МІВОДИЧЕВИЧЕВКО

“30” серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА І
МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН**

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини»

освітня програма – «Міжнародні економічні відносини»

вид дисципліни обов'язкова

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2023 / 2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“29” серпня 2023 року, протокол № 1

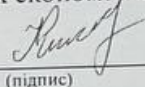
РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Гончаренко В.В., д.е.н., професор кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова
Касьян С.А., ст. викладач кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

Протокол № 1 від “28” серпня 2023 року

Завідувач кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

(підпис)

Надія КАЗАКОВА

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

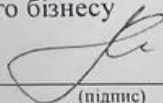
(підпис)

Владислав ГОНЧАРЕНКО

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Протокол № 1 від “29” серпня 2023 року

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

(підпис)

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА

(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Актуальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів (другий рівень вищої освіти) спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» освітньої програми – «Міжнародні економічні відносини»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин» є визначення та розкриття сутності проблем у розвитку світового господарства і міжнародних економічних відносин, оцінювання їх ролі та впливу на світогосподарські процеси, ознайомлення студентів з можливими шляхами їх подолання.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є :

- формування наступних інтегральної та загальних компетентностей:

ІК1. Здатність виявляти та розв'язувати складні задачі і проблеми, генерувати нові ідеї у сфері міжнародних економічних відносин, та/або під час навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність працювати в команді.

ЗК5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

- формування наступних фахових компетентностей:

ФК1. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо налагодження міжнародних економічних відносин на всіх рівнях їх реалізації.

ФК2. Здатність розробляти та аналізувати моделі розвитку національних економік і визначати їхню роль у сучасній світогосподарській системі.

ФК3. Здатність визначати й оцінювати прояви економічного глобалізму, виклики та дисбаланси глобального розвитку та їх вплив на міжнародні економічні відносини.

ФК5. Здатність застосовувати кумулятивні знання, науково-технологічні досягнення, інформаційні технології для осягнення сутності феномену нової економіки, виявлення закономірностей та тенденцій новітнього розвитку світового господарства.

ФК6. Здатність застосовувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин і аналізі їхнього впливу на економічний розвиток країн.

ФК7. Здатність аналізувати й оцінювати гео економічні стратегії країн з позиції національних економічних інтересів.

ФК8. Здатність прогнозувати тенденції розвитку міжнародних ринків з урахуванням кон'юнктурних змін.

ФК9. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.

1.3. Кількість кредитів – 4

1.4. Кількість годин – 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
1-й	1-й
Лекції	
16 год.	8 год. (в т.ч. 4 – аудиторні, 4 – дистанційні)
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	
Лабораторні заняття	
–	–
Самостійна робота	
88 год.	112 год.
в т.ч. індивідуальні завдання	
курсова робота – 30 год.	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти мають досягти наступних результатів:

ПРН1. Мати необхідні для професійної діяльності знання та навички з ділових комунікацій у сфері міжнародних економічних відносин, а також ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях, включаючи усну та письмову комунікацію іноземною мовою/іноземними мовами.

ПРН2. Креативно мислити, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів на засадах використання різних діагностичних методологій провідних міжнародних організацій.

ПРН3. Систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне забезпечення з метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів міжнародних економічних відносин.

ПРН4. Приймати обґрунтовані рішення з проблем міжнародних економічних відносин за невизначених умов і вимог.

ПРН5. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

ПРН6. Аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати аналітичні звіти, грамотно використовувати нормативно розпорядчі документи та довідкові матеріали, вести прикладні аналітичні розробки, професійно готувати аналітичні матеріали.

ПРН7. Досліджувати й аналізувати моделі розвитку національних економік та обґрунтовувати заходи досягнення їх стратегічних цілей в умовах трансформації світогосподарських відносин.

ПРН8. Розробляти та досліджувати адаптивні моделі вирівнювання дисбалансів та нівелювання загроз глобального розвитку, пропонувати варіанти вирішення проблем за результатами дослідження.

ПРН9. Здійснювати моніторинг, аналіз, оцінку діяльності глобальних фірм (корпорацій, стратегічних альянсів, консорціумів, синдикатів, трастів тощо) з метою ідентифікації їхніх конкурентних позицій та переваг на світових ринках.

ПРН10. Розуміти закономірності та тенденції розвитку світового господарства і феномену нової економіки з урахуванням процесів інтелектуалізації, інформатизації та науково-технологічного обміну.

ПРН11. Розуміти сутність соціального виміру глобального економічного розвитку та імплементувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин.

ПРН12. Визначати геоекономічні стратегії країн та їхні регіональні економічні пріоритети з урахуванням національних економічних інтересів і безпекової компоненти міжнародних економічних відносин у контексті глобальних проблем людства й асиметричності розподілу світових ресурсів.

ПРН13. Ідентифікувати зміни кон'юнктури ринків під дією невизначених факторів, здійснювати їх компаративний аналіз, критично оцінювати наслідки продукованих ідей та прийнятих рішень з метою прогнозування тенденції розвитку глобальних ринків.

ПРН14. Презентувати результати власних досліджень шляхом підготовки наукових публікацій і апробацій на наукових заходах.

2. Тематичний план навчальної роботи

Тема 1. Військова агресія РФ проти України та її вплив на розвиток світового господарства і міжнародних економічних відносин

Економічна та геополітична мета російської агресії проти України. Автократія проти демократії: вирішальна битва двох систем. Міжнародні санкції проти РФ та їх вплив на економіку різних країн. Вихід з Росії провідних міжнародних компаній. Енергетичний шантаж Європи з боку Росії та його подолання. Російський шантаж світу голодом і роль ООН у його врегулюванні. Саміт ШОС, позиція Китаю та інших країн Азії щодо військової агресії РФ проти України. Вплив контрнаступу ЗСУ на геополітичну та геоекономічну поразку Росії на світовій арені. Наслідки війни в Україні для світової економіки.

Тема 2. Світовий відтворювальний процес, його складові та проблеми розвитку

Структура відтворювального процесу, питання пропорційності розвитку. Тенденції. Проблеми асиметрії. Суб'єкти світового господарства та міжнародних економічних відносин. Генетичні та структурні зв'язки МЄВ. Інтернаціоналізація господарської діяльності та економічна інтеграція. Сутність, тенденції, проблеми, перспективи. Циклічність у розвитку світової економіки, її теоретичне підґрунтя.

Тема 3. «Центр» і «периферія»: проблема взаємовідносин та акомодациї

Світ-системна концепція. Сучасна типологія країн світу. Особливості їх розвитку та конкурентоспроможності в умовах глобалізації. Проблема взаємовідносин та акомодациї країн «Центру» і «Периферії». Теорія «периферійної економіки» та її віддзеркалення в особливостях сучасного розвитку країн, що розвиваються. Асиметрія у світовому виробництві. Проблема стратифікації доходів. Концепція нового міжнародного економічного порядку. Проблеми її втілення в систему світогосподарських процесів та міжнародних відносин.

Тема 4. Світогосподарські процеси в контексті проблем, які викликаються глобалізацією

Світогосподарські процеси: сутність, склад. Зростання ролі та значення ТНК та ППІ. Проблема нерівномірності у розвитку галузей світової економіки. Деіндустріалізація

національних економік, її причини. Промислові революції та науково-технічний прогрес: їхні позитивні та негативні наслідки. ВЕФ про нову індустріальну революцію та її наслідки. Проблема безробіття та міграції населення. Сучасні тенденції у міжнародному поділі праці. Концепція сталого соціально-економічного розвитку: проблеми реалізації.

Тема 5. Актуальні проблеми світового господарства на сучасній стадії його розвитку

Розвиток світового господарства крізь призму положень «меж зростання» згідно з доповідями вчених Римського клубу. Проблема вичерпання мінерально-сировинних ресурсів. Проблема енергетичної безпеки. Зростаюча роль водного фактору. Проблема земельних ресурсів і забезпечення продовольчої безпеки людства. Проблеми ефективного використання НТП та запобігання його негативним наслідкам.

Тема 6. Розвиток «третього сектору» і підприємств «соціальної економіки» у світовому господарстві

Поняття «третього сектора» і його відмінність від державного та приватного секторів економіки. Неприбуткова природа організацій «третього сектора». Структура «третього сектора»: кооперативи, асоціації, товариства взаємодопомоги, фонди, соціальні підприємства. Сучасні концепції «соціальної економіки» і «третього сектора». Розвиток організацій «соціальної економіки» в країнах ЄС. Проблеми розвитку «третього сектора» і організацій «соціальної економіки» в Україні. Вплив «третього сектора» на розвиток світового господарства і міжнародних економічних відносин.

Тема 7. Сучасні виклики МЕВ та шляхи їх подолання

Структура МЕВ і сучасні тенденції їх розвитку. Інтеграційні процеси та чинники, що їх зумовлюють. Особливості та проблеми розвитку МЕВ у сучасних умовах глобального світу. Проблеми сучасної міжнародної торгівлі в умовах загострення політичної конфронтації між країнами світу. Її економічні та політичні чинники. Роль та значення СОТ в сучасних умовах функціонування світового ринку. Ножиці цін. Проблема міжнародної міграції. «Водні війни» ХХІ століття як особливий об'єкт дипломатичної уваги в сучасних міжнародних відносинах. Шляхи подолання сучасних викликів у МЕВ.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин												
	Денна форма						Заочна форма (дистанційна)						
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі					
		л	сем	лаб	інд	сп		л	сем	лаб	інд	сп	
Тема 1. Військова агресія РФ проти України та її вплив на розвиток світового господарства і міжнародних економічних відносин	20	4	4			12	22	2					20
Тема 2. Світовий відтворювальний процес, його складові та проблеми розвитку	4	1	1			2	3	1					2
Тема 3. «Центр» і «периферія»: проблема взаємовідносин та акомодатії	8	1	1			6	7	1					6

Тема 4. Світогосподарські процеси в контексті проблем, які викликаються глобалізацією	16	4	2			10	17	1				16
Тема 5. Актуальні проблеми світового господарства на сучасній стадії його розвитку	14	2	2			10	15	1				14
Тема 6. Розвиток «третього сектору» і підприємств «соціальної економіки» у світовому господарстві	10	2	2			6	7	1				6
Тема 7. Сучасні виклики МЕВ та шляхи їх подолання	18	2	4			12	19	1				18
Індивідуальне науково-дослідне завдання (курсова робота)	30					30	30					30
Усього годин	120	16	16			88	120	8				112

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Військова агресія РФ проти України та її вплив на розвиток світового господарства і міжнародних економічних відносин	4
2	Світовий відтворювальний процес, його складові та проблеми розвитку	1
3	«Центр» і «периферія»: проблема взаємовідносин та акомодатії	1
4	Світогосподарські процеси в контексті проблем, які викликаються глобалізацією	2
5	Актуальні проблеми світового господарства на сучасній стадії його розвитку	2
6	Розвиток «третього сектору» і підприємств «соціальної економіки» у світовому господарстві	2
7	Сучасні виклики МЕВ та шляхи їх подолання	4
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Проаналізувати інформаційні джерела та підготуватися	12	20

	до семінарського заняття за темою «Військова агресія РФ проти України та її вплив на розвиток світового господарства і міжнародних економічних відносин»		
2	Опрацювання питань, додаткової рекомендованої літератури та підготовка до семінарського заняття за темою «Світовий відтворювальний процес, його складові та проблеми розвитку»	2	2
3	Проаналізувати навчальний матеріал, додаткову рекомендовану літературу за темою «Центр» і «периферія»: проблеми взаємовідносин та акомодатії»	6	6
4	Опрацювання питань, додаткової рекомендованої літератури та підготовка до семінарського заняття за темою «Світогосподарські процеси в контексті проблем, які викликаються глобалізацією»	10	16
5	Проаналізувати навчальний матеріал, додаткову рекомендовану літературу за темою «Актуальні проблеми світового господарства на сучасній стадії його розвитку»	10	14
6	Проаналізувати державну політику підтримки розвитку «третього сектору» в окремих країнах ЄС (на вибір) за темою «Розвиток «третього сектору» і підприємств «соціальної економіки» у світовому господарстві»	6	6
7	Опрацювання питань, додаткової рекомендованої літератури та підготовка до семінарського заняття за темою «Сучасні виклики МЄВ та шляхи їх подолання»	19	18
8	Виконання курсової роботи	30	30
	Разом	88	112

6. Індивідуальні завдання

Робочим навчальним планом 1-го курсу спеціальності «Міжнародні економічні відносини» другого (магістерського) рівня вищої освіти передбачено виконання індивідуального науково-дослідного завдання – **курсвої роботи** з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин». Детальні вимоги до вибору теми дослідження, завдання, організації виконання, змісту, оформлення, захисту та критерії оцінювання курсової роботи наведені у навчально-методичному посібнику «Актуальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин : методичні рекомендації до виконання курсової роботи для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності «Міжнародні економічні відносини» освітньої програми «Міжнародні економічні відносини» / уклад. В. В. Гончаренко, С. А. Касьян, П. О. Черномаз. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. 36 с.

Рекомендовані теми курсової роботи:

1. «Економіка знань»: суть і перспективи розвитку.
2. «Нова економічна географія» Пола Кругмана та її значення для розвитку світової просторової економіки і міжнародної торгівлі.
3. «Римський клуб»: історія створення та його внесок у розвиток сучасного суспільства.
4. Агломерація світового індустріального сектору та урбанізаційних процесів: передумови і наслідки.
5. Антиглобалізм: історія виникнення, суть та основні тенденції.

6. Аутсорсинг і офшоринг у міжнародному поділі праці: суть і приклади застосування.
7. Використання альтернативних джерел енергії як шлях вирішення енергетичної проблеми.
8. Вплив «третього сектора» на розвиток світового господарства і міжнародних економічних відносин.
9. Вплив процесів економічної глобалізації на відкритість економік країн світу: причини та приклади збільшення відкритості.
10. Впровадження кластерної концепції в Україні: можливості, що відкриваються, і проблеми реалізації.
11. Генна інженерія як шлях вирішення продовольчої проблеми: позитивні та негативні аспекти.
12. Глобалізація й потенційна проблема світової нестабільності.
13. Глобалізація та інтернаціоналізація як вектори міжнародної економічної інтеграції.
14. Глобалізація та регіоналізація в сучасних міжнародних економічних відносинах.
15. Глобальна водогосподарська проблема: регіональні відмінності та шляхи вирішення.
16. Глобальна екологічна проблема: причини виникнення, шляхи вирішення.
17. Глобальна продовольча проблема: регіональні відмінності та шляхи вирішення.
18. Демографічна проблема: основні світові тенденції.
19. Економічна глобалізація як наукова категорія: різні погляди вчених та теорії глобалізації.
20. Енергетична проблема світового господарства, її перспективи та шляхи вирішення.
21. ЄС як найбільш розвинуте інтеграційне об'єднання країн світу: сучасні проблеми розвитку.
22. Індикатори економічної глобалізації: суть та причини їх просторової відмінності.
23. Інноваційна модель розвитку як основна модель економічно розвинених країн світу.
24. Інтернаціоналізація виробництва як наслідок поглиблення міжнародного поділу та кооперації праці, її етапи.
25. Інтернаціоналізація науково-дослідної діяльності та інновацій: суть, напрямки, провідні галузі.
26. Інтернаціоналізація світового господарства як наукова категорія, її суть і рівні.
27. Компаративний аналіз позитивних і негативних сторін глобалізації.
28. Конкурентоспроможність країн світу: географічні відмінності у показниках, проблеми та шляхи її підвищення.
29. Концепція сталого розвитку як глобальна доктрина сучасності: передумови виникнення та проблеми реалізації.
30. Межі зростання чисельності населення: шляхи вирішення проблеми.
31. Методи здійснення міжнародної економічної інтеграції.
32. Міжнародна кооперація праці: суть, типи, форми та рівні.
33. Міжнародна міграція робочої сили як показник ступеня розвитку глобалізації.
34. Міжнародний наркобізнес як світова проблема: просторова організація та зусилля світового співтовариства в її подоланні.
35. Міжнародний поділ праці як основа формування генетичних зв'язків світового господарства: суть, історія виникнення та закономірності розвитку.
36. Міжнародні економічні відносини як основа формування світового господарства: сучасні проблеми розвитку.
37. Місце і роль України у вирішенні глобальних проблем людства.
38. Місце та роль України в сучасних глобалізаційних процесах.
39. Модель наздоганяючого розвитку: позитивні риси, недоліки та можливості її використання країнами, що розвиваються.

40. Надінтеграційні економічні утворення: передумови створення та перспективи розвитку (на прикладі АТЕС, БРІКС, ШОС).
41. Неприбуткова природа організацій «третього сектора».
42. Новий і новітній міжнародний поділ праці: суть, загальні риси та відмінності.
43. Основні екологічні проблеми: різні погляди вчених щодо масштабів та наслідків.
44. Основні положення теорії економічної інтеграції: погляди різних наукових шкіл.
45. Основні чинники, що впливають на розвиток міжнародного поділу праці в умовах глобалізації.
46. Особливості розвитку інтеграційних процесів в Азійсько-Тихоокеанському регіоні: АСЕАН та АТЕС.
47. Поняття «третього сектора» і його відмінність від державного та приватного секторів економіки.
48. Проблеми забруднення атмосфери та різні погляди вчених на «парниковий ефект».
49. Проблеми розвитку «третього сектора» і організацій «соціальної економіки» в Україні.
50. Проблеми Світового океану: суть та шляхи подолання.
51. Розбіжності показників якості життя населення країн «центра» і «периферії» як проблема на шляху впровадження концепції сталого розвитку світу.
52. Розвиток багатонаціонального підприємництва як складова частина економічної глобалізації.
53. Розвиток організацій «соціальної економіки» в країнах ЄС.
54. Сировинна проблема, її вплив на розвиток світового господарства та світовий ринок.
55. СОТ як світова інституція міжнародних торговельних відносин: проблеми, які стоять на шляху втілення в життя її положень.
56. Структура «третього сектора»: кооперативи, асоціації, товариства взаємодопомоги, фонди, соціальні підприємства.
57. Структурні рівні економічної глобалізації: особливості прояву у світовому господарстві.
58. Суб'єкти світового господарства та міжнародних економічних відносин: проблеми взаємовідносин.
59. Сутність, параметри і тенденції фінансової глобалізації.
60. Сучасні концепції «соціальної економіки» і «третього сектора».
61. Традиційні та нові суб'єкти економічної глобалізації, проблема їх акомодатії.
62. Трансформація структури світового господарства під впливом науково-технічного прогресу та регіоналізації: проблеми, що виникають.
63. Форми прояву та рівні економічної глобалізації: проблеми, що викликаються ними в світовому господарстві та міжнародних економічних відносинах.
64. Якість життя населення країн світу, її віддзеркалення у соціально-економічному розвитку та міжнародних відносинах: проблеми та шляхи їх вирішення.

7. Методи навчання

Під час вивчення навчальної дисципліни застосовуються наступні методи навчання: лекція, як правило, у поєднанні з наочною демонстрацією (презентація), пояснення, дискусія, практичні завдання, семінарські заняття, підготовка курсової роботи, спільний пошук вирішення проблеми, робота з науковою літературою, консультування, самостійна робота в тому числі в дистанційному курсі.

8. Методи контролю

Контрольні заходи проводяться з метою оцінки рівня підготовки студентів з дисципліни на різних етапах її вивчення і здійснюються у вигляді поточного та підсумкового семестрового контролю (екзамену).

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять у формі усного опитування або письмового експрес-контролю, виступів студентів при обговоренні питань, а також шляхом оцінки виконання індивідуальних завдань.

Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів:

- тестові завдання;
- виконання творчих завдань;
- виконання курсової роботи.

Результати поточного контролю (поточна успішність) враховуються при визначенні підсумкової екзаменаційної оцінки з дисципліни.

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень студента. Він здійснюється під час проведення екзамену в письмовій формі. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин. У разі використання заборонених джерел студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких обмежень з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної форми навчання надається можливість **проведення підсумкового семестрового контролю (екзамену) дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Актуальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3307>

Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих розділів.

9. Схема нарахування балів

Денна / Заочна (дистанційна) форма навчання

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання	Екзамен	Сума
60 (мінімум – 30)	40 (мінімум – 20)	100

60 балів поточного контролю: 30 балів – курсова робота (в т.ч. захист курсової роботи – 5 балів), рецензування курсової роботи студента – 5 балів, 10 балів – виступи на семінарських заняттях, 15 балів – поточні тестові завдання та задачі.

Критерії оцінювання відповідей на семінарських заняттях, виконання письмових завдань:

Максимальні бали виставляються здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання виявив всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вмів грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання основної і додаткової літератури, передбачені на рівні творчого використання.

2/3 балів передбачених для відповідного завдання виставляються здобувачу вищої освіти, якщо при усній або письмовій відповіді на запитання здобувач вищої освіти виявив

повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустився окремих несуттєвих помилок.

1/2 балів передбачених для відповідного завдання виставляються, якщо при усній або письмовій відповіді на запитання здобувач вищої освіти виявив недостатні знання основного програмного матеріалу, в обсязі, що необхідний для подальшого навчання і роботи, передбачених програмою на рівні репродуктивного відтворення.

Для допуску до складання підсумкового контролю (екзамену) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 30 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання (**успішно захищена курсова робота у визначений термін**).

40 балів підсумкового контролю (екзаменаційне завдання): 30 балів – розгорнута відповідь на відкриті теоретичні питання, 10 балів – тестові завдання (10 тестових завдань по 1 балу).

Заохочувальні бали – підготовка до видання наукової статті за тематикою дисципліни «Актуальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин» – 15 балів.

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких обмежень з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної форми навчання надається можливість **проведення підсумкового семестрового контролю (екзамену) дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Актуальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3307>

40 балів підсумкового контролю (екзаменаційне завдання): 20 балів – есе на відкриті теоретичні питання, 20 балів – тестові завдання (20 тестових завдань по 1 балу).

Критерії оцінювання теоретичних питань екзаменаційної роботи:

Максимальні бали (відмінно) студент одержує, якщо:

- відповідь правильна, повна, послідовна, логічна; студент впевнено володіє теоретичним та фактичним матеріалом з усього курсу, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань, чітко орієнтується в матеріалі, аналізує причинно-наслідкові зв'язки, вміє виявити тенденції, визначити перспективи;

- студент має навички користування фактичним матеріалом і вміло застосовує його при відповідях;

- відповідь на теоретичні запитання дає з використанням відповідної термінології, допускаючи при цьому 1-2 незначні помилки з фактичного матеріалу.

2/3 балів передбачених для відповідного завдання (добре) студент одержує, якщо:

- відповідь правильна, послідовна, логічна, але студент допускає у викладі окремі незначні пропуски теоретичного фактичного матеріалу, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, орієнтується в матеріалі;

- студент має навички користування фактичним матеріалом;

- допускає 3-4 недоліки.

1/2 балів передбачених для відповідного завдання (задовільно) студент одержує, якщо:

- студент володіє більшою частиною теоретичного фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не досить впевнено орієнтується у нормативній базі, теоретичних засадах, не завжди вміє

інтегровано застосовувати набуті знання для аналізу конкретних ситуацій, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки;

- допускає 5-6 недоліків.

Від 1/4 до 1/10 балів у цілих числах (незадовільно) студент одержує, якщо:

- студент виявляє незнання більшої частини теоретичного та фактичного матеріалу;

- відповідь не розкриває поставлених запитань чи завдань;

- допускає грубі помилки.

0 балів передбачених для відповідного завдання ставиться якщо студент не виконав відповідного завдання або виконав його повністю неправильно.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70 – 89	добре
50 – 69	задовільно
1 – 49	незадовільно

10. Рекомендована література

Основна література

1. **Актуальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин** : методичні рекомендації до виконання курсової роботи для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності «Міжнародні економічні відносини» освітньої програми «Міжнародні економічні відносини» / уклад. В. В. Гончаренко, С. А. Касьян, П. О. Черномаз. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. 36 с.
2. **Актуальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин** : колективна монографія / за ред. О. В. Баула, Т. М. Вісіна, В. В. Вісін та ін. Луцьк : Вежа Друк, 2017. 317 с.
3. Амеліна І. В., Попова Т. Л., Владимиров С. В. **Міжнародні економічні відносини**. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 256 с.
4. **Глобалізація та регіоналізація як вектори розвитку міжнародних економічних відносин** : колективна монографія / за ред. О. А. Довгаль, Н. А. Казакова. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. 540 с.
5. **Глобальні проблеми сучасності** : підручник / за ред. В. С. Бакірова (голова), А. П. Голікова, О. А. Довгаль, В. А. Пересадько, В. І. Сідорова. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2020. 632 с.
6. Голіков А. П. **Економіко-математичне моделювання світогосподарських процесів** : навч. посіб. 3-тє вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2009. 222 с.
7. **Економічна глобалізація** : підручник / за ред. А. С. Філіпенка. К. : Київський університет, 2009. 543 с.
8. Зінчук Т., Горбачева І., Ковальчук О. **Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність** : навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 512 с.
9. **Зовнішня торгівля України: XXI ст.** : монографія / за ред. А. А. Мазаракі. К.: КНТЕУ, 2016. 700 с.
10. **Зони вільної торгівлі на початку XXI століття** : монографія / за ред. О. І. Шниркова, В. І. Муравйова. К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2013. 399 с.

11. Імперативи розвитку міжнародних економічних відносин в умовах глобальних викликів : колективна монографія / кол. авт. ; за ред. О. А. Довгаль. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. 528 с. URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/17920>
12. Касьян С. А. **Актуальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин: дистанційний курс.** // Навчально-методична праця. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2020-2023. Режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3307>
13. Козак Ю. Г., Спорек Т., Заєць М. А. Міжнародні економічні відносини : запитання та відповіді : навч. посібник. К. : Центр учбової літератури, 2017. 332 с.
14. Куцик П. О., Ковтун О. І., Башнянин Г. І. Глобальна економіка : принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку : монографія. Львів : Видавництво ЛКА, 2015. 594 с.
15. Міжнародні економічні відносини / за ред. Ю. Козака. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 400 с.
16. Міжнародні економічні відносини: практикум : навч. посібник / за ред. О. І. Шниркова. Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2017. 183 с.
17. Міжнародні економічні відносини : підручник / за ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 464 с.
18. Міжнародні економічні відносини : підручник / за ред. І. М. Школи. 2-ге вид., перероб. і доп. Чернівці: Книги – ХХІ, 2007. 544 с.
19. Міжнародні економічні відносини та менеджмент в умовах посилення глобалізаційних процесів : навч. посібник / за ред. С. М. Шкарлета, М. П. Бутка. К.: Центр учбової літератури, 2016. 527 с.
20. Проблеми розвитку третього сектора та соціально-орієнтованої економіки в Україні і світі : збірник наукових праць учасників Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції 30 березня 2021 року. Полтава-Харків, ПДАА, ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2021. 145 с.
21. Резнікова Н. Економічна незалежність країн в умовах глобальних трансформацій. К. : Аграр Медіа Груп, 2018. 460 с.
22. Світова економіка : підручник / за ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 268 с.
23. Світова економіка : підручник / за ред. О. І. Шниркова, В. І. Мазуренка, О. І. Рогача. К. : ВПЦ «Київський університет», 2018. 616 с.
24. Світове господарство і міжнародні економічні відносини [Електронний ресурс] : навчальний посібник / С. В. Бестужева, В. А. Вовк, В. О. Козуб та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора Т. В. Шталь. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 239 с.
25. Філіпенко А. С. Глобальні форми економічного розвитку : історія і сучасність. К. : Знання, 2007. 670 с.
26. Філіпенко А. С. Міжнародні економічні відносини : теорія : підручник. К. : Либідь, 2008. 408 с.

Допоміжна література

1. Бахченнова Н.В., Макуха С.М. Міжнародні економічні відносини / навч. посіб. / за ред. проф. Голікова А.П. Х.: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2010. 404 с.
2. Географія світового господарства (з основами економіки): навч. посіб. / Я. Б. Олійник та ін.; за ред. Я. Б. Олійника, І. Г. Смирнова. К. : Знання, 2011. 640 с.
3. Геоелементні сценарії розвитку і Україна : моногр. / М. З. Згуровський [та ін.] ; наук. ред.: д-р екон. наук., проф. А. С. Філіпенко. К. : Академія, 2010. 323 с.
4. Голіков А.П. Економіка України: навч. посіб. / А. П. Голіков, Н. А. Казакова, О. А. Шуба. К. : Знання, 2009. 286 с.

5. Економічна глобалізація : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / [А. С. Філіпенко та ін. ; за ред. А. С. Філіпенка] ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К. : Київський університет, 2009. 543 с.
6. Світова економіка : підручник / А. С. Філіпенко, В. С. Будкін, О. І. Рогач та ін. К. : Либідь, 2007. 640 с.
7. Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини, економіка, країнознавство, туризм». Випуск 1-5. Х.: 2016-2022 рр.
8. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Міжнародні відносини. Серія економічні науки. 2016-2022 рр.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. [http:// eeas.europa.eu](http://eeas.europa.eu) Портал Європейського Союзу – один з офіційних сайтів Європейського Союзу
2. <http://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook> – офіційний сайт Всесвітньої книги фактів ЦРУ
3. <http://www.iccwbo.org> – офіційний сайт Міжнародної торгової палати
4. <http://www.imf.org> – офіційний сайт Міжнародного валютного фонду
5. <http://www.nato.int/home-ukr.htm> org – офіційний сайт Організації Північноатлантичного договору (НАТО)
6. <http://www.oecd.org> – офіційний сайт Організації економічного розвитку (ОЕСР)
7. <http://www.un.org> org – офіційний сайт Організації об'єднаних націй (ООН)
8. <http://www.unesco.org> – офіційний сайт Європейської економічної комісії
9. <http://www.worldbank.org> – офіційний сайт Світового банку
10. <http://www.wto.org> org – офіційний сайт Світової організації торгівлі
11. www.customs.gov.ua - офіційний сайт Державної митної служби України
12. www.ukrstat.gov.ua – офіційний сайт Державного комітету статистики України
13. www.me.gov.ua – офіційний сайт Міністерства економіки України
14. www.mfa.gov.ua – офіційний сайт МЗС України
15. www.minfin.gov.ua - офіційний сайт Міністерства фінансів України
16. www.rada.gov.ua – офіційний сайт ВР України

12. Особливості навчання за денною формою в умовах дії обставин непереборної сили

В умовах дії форс-мажорних обмежень освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/розпоряджень ректора або за змішаною формою навчання (дистанційно (за затвердженням розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття; дистанційно на платформі Moodle (<https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3307>) проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи; аудиторно (за затвердженням розкладом занять) проводяться до 10% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів) або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти підсумковий семестровий контроль (екзамен) дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Актуальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3307>